

ՕՐԱԿԻՐ ԶՄԻՒԹԵԱՅՑ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԵՐԵՍՈՒԽԵԼՄՏԵՐՈՅՆ ՏԱՐՏ

ՀԱՅՈՒԹՈՒԹՅԱ ՀԱՐԱԹ 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1870

セトト 894

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Վեր քաղաքական վերջին տեսութենէ ՚ի վեր պատերազմը նոր դարձուած մի չընկալաւ : Գերմանական զօրաբանակինը ըլլ խստադոյն պաշարած են միշտ զՄէց բերդապահ քաղաքը՝ ինչպէս նաև զՓարբիլ, որուն հաղորդակցութիւնը Շաղղղեոյ միւս երկիրներուն հետ՝ օդապարիկի միջոցաւ կըլլայ : Այս հաղորդակցութիւնը թէպէտե կանոնաւոր կերպիւ չըրնար ՚ի գործ դրուիլ, բայց և այնպէս ներկայ դժուար պարագայից մէջ ոչ սակաւ օգուտ ունի : Եթէ զաղղիական աղքիւրներէ հասած վերջին հեռաղրական լրոց հաւատ ընծայելու ըլլամբ, մարածախտ Պալէնը՝ իւր զօրակնուբերսկը Մէցէն գուրս ելլելով՝ մծ զօրութեամբ յարձակեր է պաշարալ թշնամեաց վերայ, որոց սաստիկ ջարդ մի տուեր և վերադարձեր է ՚ի բերգն ։ Դարձեալ նոյն տղըիւրներէ տարածուած աեղեկութեանցը նայելով, Փարիզի մէջ զ տնուած զօրադնդերն ևս անպակաս դուրս կելեն պարիսպներէն և պաշարող զերմանացի զինուորաց ոչ սակաւ զնամներ պատճառելով կըզիրաց առնան և կըմտնեն ՚ի յիշեալ մայրաքաղաքն : Ինչ պէս յայտնի է, այս տեսակ մասնաւոր յարձակութեան որչափ աւ նոգաստաւոր ըլլան դաղղեացոց համար, չեն կրնար որոցիւ յազդութիւններ ծագիլ բայց և այնուէս զաղղիացիք կըյուսան թէ կարող պիտի ըլլան այս միջոցներով շատ նեղութիւն պատճառ ելլով կարիքի առջև գտնուող գերմանական զօրաքանակին . որ ուտել լիքի կողմանէ ևս մեծ նեղութիւն կրելով և միանգամցն առաջիկայ ձմեռուան սաստիւթենէն շարցուելով ու ոչ սակաւ կորուստներ ընելով պիտի պարաւորի, կըսեն, պաշարումը վերցնել և ետքաշուիլ : Խոկ զերմանացիք՝ որոնք ամեն պատճառութիւնները կընեն և ամեն հարկաւոր միջոցները ՚ի գործ կըդնեն ձմեռը Փարիզի առջև անցնելու, մծ վատահութիւն կըցուցնեն թէ շատ շանցած Մէցի մէջ զանուող զաղղիացիք զնուորները տնօթութենէ նեղուելով պիտի պարտաւորին անձնասուր ըլլալ յայն ժամ այս պարսպաւոր քաղաքը պաշարող զօրաքանակիը՝ որ ՀՀՅ.000 հոդիկ բաղկացեալ է կըսուի, Փարիզի առջև երթալով, զայն պաշարուղ զօրաց թիւը 500 կամ 556.000 հոդիկ պիտի հասնի. որով զերմանացիք կըյուսան, որ և է կերպիւ, մանել՝ ի Փարիզ և հաշութեան պայմանները ուղածնուն պէս սահմանէլ : Հայ այս օրինակ են ասույժմ երկու պատերազմանը տէրութեանց փոխադարձ ակնկալութիւնները, որոց վրայօք զուշակաթիւն ընելով կողմնադահութենէ յառաջ եկած յանդղնութիւն կը համարուի : Բայց ստոյդը այն է որ զաղղիացիք միտքերնին դրած են հայրենասուրական վերջին ձդամբ և իրենց ամենայն զօրութեամբը գէմդնել զ երմանական յարձակմանցը ՚իսկաշապանութիւն հայրենին աց : Վաղղիացիք վեհանձն ազգին այս դիցազնական մահուչչափ մաքառումը՝ եթէ յաջողութեամբ չպատկանի, դնէ ոչ որ կընայ ուրանակ թէ արժանիք է յաջող ելքի մը, մանաւանդ ՚ի ներկայութեան յամառ սպահանջմանց հրուսիս թաղաւորին, որ իւր թշնամւոյն ձախորդութենէն մծամծ օգուտներ կուզէ քաղել :

Առայժմ Դիրոսի ընդհանուր քաղաքականութիւնը չէ զգաց հանդիսաբես կըմնայ և կսղասէ տեսնել թէ Երկու պատերազմով աէ բութեանց վերսիշեալ ակնկալութիւններէն ո՞րը տեղի ողիսի ունենայ . և յայնժամ հարկաւ բարեկամական կերպիւ միջամբն ըլլալով՝ հաստատուն խաղաղութեան մը պայմանները պիտի որոշուին . իսկ այս որոշումը՝ ըստ հասարակաց կարծեաց, ուրիշ կերպիւ պիտի չկրնայ ըլլաւ բայց միայն Երոսական տէրութեանդ բնահաւած ժողովուն մի:

Φωρήθηκε Σωσταριακωμπετιστική καινότητα που αποτελείται από την εργασία της ομάδας στην περιοχή της Καστοριάς.

կած ը դրդուելով ընդդեմ իշխանակիրութեան Բրուսիոյ և անոր զօրութեան չափագանդ ընդարձակուե

լուն վատանգ սերը յառաջ բերելով՝ ի վետ հաւասարակշռութեան կարողիոյ, սակայն յիշեալ հասարակակետութեան ոյս քաղաքային ջանքը յաջող վախճան մի չեր կրնար ունենալ և իրօք չունեցաւ . վասն զի նախ Գաղղիան՝ նյութական գէմ պատերազմը հրատարակելէ յառաջ, անտեղի դսուղութեամբ մի մերժածէր մեծ տէրութեանց միջնորդական դատաւորութիւնը երկրորդ մեծ տէրութիւնները Գաղղիոյ հասարակապետութեան հրատարակուելէն զոհ չեն և անոր հաստատ մնալուն վերայ վատահութիւն չունին մանաւանդոր այժմեան կառավարութիւնը օրինաւորութեան պայմաններէն բոլորովին զուրկ է . և երրորդ՝ նյութական զինաւոր տէրութիւնները՝ ի շնորհս և պարզապէս՝ նախատ Գաղղիոյ՝ չեին կրնար աւրուելի հրատական զետոր մեծ տէրութեանց առաջինն եղած է այժմ իւրագմանթիւ զօրաբանակներովը և իւր զինուորակամ մեծամեծ յաջողութիւններովը . ուստի բնական է որ իւրաքանչիւր տէրութիւն՝ ապակայ գաշնակցութեան և օգտից ակնկալութեամբ առաւելապէս այս հզօր տէրութեան հետ ունեցած իւր բարեկամական յարաբերութիւնները ամրացնելու պիտի ջանայ , քան թէ իւր սոցի զինուորական համարումը կորուսանուղ և սաստիլ ձախորդութիւններով տկարացիքալ Գաղղիոյ առժամանակեայ անհաստատ կառավարութեան խնդրանցը ուշադրութիւն պիտի մատուցանէ , յորմէ փոխադարձ նպաստ մի ընդունելու ակնկալութիւն չունի այժմ:

Գաղղիացոց նախորդ կայսրը՝ Արքուն Երրորդ՝ թէպէտե բրաւիացոց ձեռքը գերի է այժմ , բայց և այնպէս իւր կայսերական աթուրք գարձեալ նստելու յոյսը ամենեին կորուսած չէ : Կորին Վեհափառութիւնը իւր բերնավը զրուցեր է այցելուի մը թէ՝ 7 1/2 միլիոն զաղղիացիները՝ որ վերջին ժաղավրդական քուեարկութեան առթիւ հաւանութիւննին առին ինձ , իմ վերայ ունեցած իրենց եւանդուն սէրը և վատահութիւնը հաստատուն կըսահեն միշտ , և հեեւաբար վաղիամանական պիտի վերակոչեն զիս : Կայսրը փութացաւ նաև յայտարարութիւն մի հրատարակել , որով կըքաջալերէ զժողովուրդը հաշտութիւն ընել անյառագով որչափ երկարի պատերազմը նոյնչափ իմաստ մեծ պիտի ըլլայ , կըսէ , հայրենեաց համար , և միանդամայն կը յարգորէ զի առվիացիները որ օրինաւոր կառավարութիւնը չմունան . յորմէ միայն կրնայ յաւաչ զաւ Գաղղիոյ փրկութիւնը :

ԱԶԳԱՅԻՆ

**Պարունակութիւն և վերջ կտակին
ՓԱ.ԲԻԶ ՏԵԿՆԱԶ
(Ցիս լրագրույն հայկական թիւք :)**

Պերոյիշեալ այս բռլոր ծախքը վշարսւելէ ետև,
ի դիպուածի որ՝ թէ՛ եկեղեցւոյն սնտուկը և թէ՛
աղջային զպրատան սնտուկը, աւելցած պատրաստ
գրամկրդանուի, այս դրամը պէտք է որ Հայոց հա-
ստրակաւթեան սնտուկը գրուի, որպէսզի նոյն զու-
մարով անշարժ ստացուածք ծախու առնեն. զորս միշտ
պէտք է վախը ընեն Ա. Աստուածածնի եկեղեց-
ւոյն յանուն իմ և յանուն հանդույեալ լծակցին ի-
մոյ, յուսալով այս բարեգործութեամբ ընդունել
Աստուծոյ դթութենէն մեր մեղաց մօղաւթիւնը, որ
հարիկաւոր է վասն հանգստեան հօգւող մեռու:

Сирт ներկայ կտակադրովս՝ ևս սասրագրեալս ,
որ քաջառողջ վիճակի մէջ կըդտնուիմ ու խելքս
դուռիս է , կըյայտնեմի երպապէս որ իմ յօժար կա-
մօքս ըրի վերսչեալ նուերները ու վախըները ,
որպէսպէ մէկը չկը չկընայ՝ որ և է կերպիւ , փոխն լ , գար-
ձնեն կամ գէմ դնել : Ուստի ով որ կըչամարձակի
իմ յօժար տամբուներու ամենամաս ու ու

ԽԵԼ, ՏԵՐՈՒՆ ՄԵՐՈՒ ՀՅԱՍՏԱԾԻ ՎՐԺԻՍՊՈՍԻ ԲԱՐԻԿԱԾԻՆՆ
անոր վերայ ըլլայ յաւուրն գատաստանի, չկրնայ
անորմէ սղորմութիւն գտնել. այշ ընդհակառակն
գյուսոց տանըանքով պատճուի, անիծեակ բլւալ ՚ի

սրբոց և 'ի մարտիրոսաց և ամենելին բարոյթիւն չե-
տեսնէ այս աշխարհիս մեջ բոլոր իւր սերնդովը :

Այս ներկայ կտակադիրս իմ յատուկ խօսքերովս
և 'ի ներկայութեան ստորագրեալ վկայից շարադրե-
ցաւ, ես ստորագրեալս կատարելապէս առողջ ըլլա-
լով. ուստի կազմէմ զԱստուած որ իւր շնորհը ան-
պակաս ընէ վրայէս :

Արդ՝ կըյայտնեմ ներկայիւս թէ մահուանէս ետև
իմ կատարներս անուանած եմ չորս երեք լի ազ-
դայիններ, զարս գերա, Ծաբրիկէ լլ. արքեպիսկոպո-
սը, կամ անոր փոխանորդը և կամ անոր յաջորդը
պիտի նշանակէ, Այս չորս անձանց պաշտօնը պիտի
ըլլայ հող տանելորպէսզի ներկայ կտակազրին ամեն
հրահանգները 'ի զործ դրուին և վճարուին Ճշդիւ
իւրաքանչիւրոյն՝ որ ինչ շնորհուած է :

Իսկ ՚ի գիպուածի որ ժառանգորդներէն մէկ քանին կամ ուրիշները ընդգիմութիւն ընեն ներկայ կտակիս զործագրութեանը՝ զոր Տէր մի՛ արացէ, կամ չամարձակին դատ բանալ անոր գէմ, ամենակին ականջ չըլկախուի անոնց դատին ոչ ըստօրինաց և ոչ վարչական իշխանութեամբ. այլ մերժուի անոնց խընդիրը իրբե անընդունելի և սոլորովին անչփմն : Իսկ անոնք որ իմ կտակիս կարգադրութեանց համեմատ պիտի վարուին, կըքարեմ մաղթեմոր լուսուծոյ ողորմութեամբը այս աշխարհին մէջ երջանիկ ազգրելէ ետե, երկնից արքայութեանն ևս արժանի ըլլան :

¶ 22 Гагарин 1858 (Устричные) 22

Փարիզ, որուստը Յօհաննեսի եւ Ղծակից
ԿՆԻՔ հանգուցեալ Յակոբայ Եղիազարեան :

Ո՞եք սառը զբանքութեալքս հրաւիրեալ ներկայ զանուեցանք հանդուցեալ շղիաղարեան վակոր աղջյի լծակից Փարիզ տիկնոջ տառը՝ որ ՚ի թաղն հանձմարայի Շետիտէ ՚ի Վահիրէ ։ ուր յիշեալ տիկինը ներկայացաւ մեղ՚ի ձեռին անելով զներկայ կտակաղ իրը ։ և յայտնեց մեղ թէ իւր յօժար կամօքը և խօսքերը ինքը զրուցելով զրել տուած է զյիշեալ կտակը ։ զօր կնքեց ՚ի ներկայութեան մերում աղաչելով զմեղ որ վկայ ըլլամք ։ Աւստի ՚ի հաստատութիւն կըդնեմք վարը մեր կնիքները հանգերձ ստորադրութեամբք մերով և կըյայանեմք ու կըվկայեմք թէ վերսիշեալ տիկինը իւր յօժար կամօքը ըրաւ այս կտակը ։ ինչպէս որ նոյնինքն իւր բերանովը յայտնեց մեղ՝

Համարակալ վիճակը պահպանության մեջ է գտնվում:

Ապրաղքած և կնքած են :
Ես ես սոյն գրութեան Պատն հաստատութեան
լեալ եմ լիեալ :

Ասորագրեալ կերեցի .
Դրիմար վարդապետ :
Է . ծանայ Աստուծոյ՝
Վ կալ եմ ,
Օսորիէ Եսկալ

Գայա և,
Միքայել արեղայ .
Տեր Կարապետ .

Գ-ր գործադրան . Դրիքը Թէյլիքեան .
 Գեորգ Եռակունեեան . Գեորգ Ապահայեեան .
 Միքրտիչ Թէյլիքեան : Առենուն Ռժեան :

որ ան արժա, տեսարք Միքայէլ վարդապետ և աէլ կարապետ քահանայ, և մեծա, տեսարք Գէորգ-Գէյ Ռափայէլիան, Մկրտչիչ-Գէյ Բէյ իշեան և Գէորգ էջենան կառապետ և աւագ Հայոց ազգական պատրիարք Առաքել Վահագինը:

Էֆէնարի Ծաւութեան, Գիտել արժան է որ Երկրորդ կտակին մէջ Երկու աշխարհական վկայէ՝ ՚ի զատ՝ լսու

սովորութեան հարի եղած եկեղեցականի մը անդամ՝
վկայութիւնը չկայ : Բայց յայսմանէ կը հասատեն

թէ հանդուցեալ Փարփկար տիկնոջ կնիքը՝ շատ անգամ անոր փոխանորդին քով կըց տնուի եղեր :)

ՅՈՒՆԵԱԼ ՅՈՒՆԻՍ

Ներկայ կտակու զոր իմ յօժար կամօքս ղբած և՝ իներկայութեան վկայիցն ստորագրեալ եմ, ինչպէս

գրուի առանց բան մի փոխուելու , նոյնակու և հետեւ եալ դրածներս պէտք է որ ձգիւ դորժադրուին :

Աստուծոյ յաջողութեամբ և ողորմութեամբը վեց
յարիկէ բազկացեալմծ տուն մի շնեւլտուի Աղեքսան-
դրիոյ մէջ Աթթարին կոչուած թաղը Ֆազիլ Մուս-
թաֆա փաշային պալատին մօտ : Այս անշարժ ստաց-
ուածքը ինձ կը վերաբերի զօրութեամբ օրինաւոր
հէօտէթի մը որ Աղեքսանդրիոյ մէջ քէմէն եղած է
յանուն իմ : Ուստի իմ յօժար կամճք և կատարելա-
պէս խելքս զլուխս ըլլալով, 'ի ներկայութեան մեր
սրբազն առաջնորդ Գարբիէլ արքեպիսկոպոսին և
ուրիշ եկեղեցականաց վախրք կընեմ զյիշեալ իմ
մծ տունս, որպէսզի մահուանէս ետև մասցեալ միւս
ամեն ստացուածոց եկամախց հետ երկու հաւասար
բաժին ըլլայ : Առաջն բաժինը՝ Դահիրէի սուրբ
Աստուծածածին եկեղեցւոյն վախրք ըլլալով, աղքա-
տաց և կարօտելոց պիտի բաժնուի : Իսկ երկրորդ
բաժինը՝ դարձեալ Գահիրէի խորէնեան աղդային
դպրոցին վախրք ըլլալով, անոր պիտոյիցը համար
ծախք պիտի ըլլայ :

Բայց յայսցանէ իմ կամքս է որ ըրած հետևալ
նուէքներս բարդուին՝ի վերայ հրիտակաց զորս յի-
շած եմ կտակիս մէջ, և մահուանէս ետև այս զու-
մարները վճարուին յիշեալ նախընթաց հրիտակացս
հետ ընթացիկ դրամով, այսինքն նոյն դինով որ
պիտի անցնի վճարման օրը :

Ապրդսին կնոջ՝ այսինքն Առլթանին զաւակացը, կամ իրեն՝ 'ի գիտուածի որ զաւակ չունենար, այէտք է վճարեն իւր անձնական հրիտակէն 'ի զատ, որ յիշուած է կտակիս մէջ։ զուրուշ. 10,000

“Ասրակի լէջի օղլու Գրիգորին կնոջ, այս-
ինքն քրոջս Հոփիսիմեին որդւոյն Եղուսու-
ֆին, որուն կնքամայրն եմ՝ այսինքն ես
մղբաշ լտուած եմ, 10,000 զուրուց արուի .
իսկ եթէ Տէր մի՛ արասցէ տղան կըմեռնի ,
այս զումարը ոչ ումեք վճարուելով, պէտք է
որ եկեղեցւոյն և պարոցին յանձնուի . ուշ 10,000

Կատակիս մէջ յիշուած զումարեն ՚ի զատ,
իմ կամքս է որ 30.000 զուրուշ վճարուի
Արբուհի քրոջս զոր ես ամուսնացուցեր եմ.
և որովհետեւ տակաւին իմառւնս կը բնակի,
կուզեմոր իւր բնակած սենեկին միայն կաչ
կարասիթը իրեն արուի բաց ՚ի արծաթեղեն-
ներէն որ իմ ստացուածքս են, զուրուշ 30.000

Եմ չորս էզ գերիներուս, սրոց՝ երեքը աշ-
ղատ են և չորրորդին ազատութիւն պիտի
տրուի, 2500 լնթացիկ զուրուցվածարուի իւ-
րաքանչիւրոյն կտակաւս արդէն անոնց շնոր-
հուած զումարներէն 'ի զատ. զուրու չ. 10.000

Բնդամնայն ընթացիկ դրամ, զուրուշ 60.000
Բաց յայսմանէ, որովհետեւ չշղիւ չեմ կրնար
Նշանակել իմ յուղարկաւորութեանս հանգիսին ծափ-
քը, կաղաչեմ նոյն հանդիսին հոգաբարձու կարգուե-
լու յարդելիները, որ պէտք եղած ծափքը չխնայեն
և կտակիս մէ ջ ըստ այսմ մասին նշանուակուած դու-
մարէն աւելի ծափք ընեն՝ եթէ հարիը կըսպահանջէ։
Զայս ամենայն իմ յօժար կամօքս որոշելով, կըստո-
րաբրեմ զներկայ յաւելուածը և միանդամայն կը-
հաստատեմ իմ առաջին ստորադրութիւնս զոր կտա-
ւեմ մէ ջ պահ իմ։

կիս մէջ գրած եմ :
20 օկտոբեր 1861
 (Ձեռազիր եւ կնիք .)
 Պաքրիկ և վիճակովու .
 Դրիհոր վարդապետ .
 Միքայել վարդապետ .
 Տեղապահ ռահմանը :
 (Ձեռագիր և կնիք .)

Տէր կարապետ քահանեայ :
Կը հաւաստեմ թէ ներկայ թարգմանութիւնը՝ հա-
մաձայն է Գահէրէի աղջային առաջնորդարանը դրտ-
նուած բնադրին : Գահէրէ , 20 Յուլիս 1870

(Հետապնդություն և պահանջման առաջնահարց 1870
ՄԱՍՏԻՎՈՒԹՅՈՒՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՒՄ

Աղեքասանդրիայէն ընդարձակ յօդուած մի ընկա-
լսք՝ ի հրատարակութիւն։ որ թէպէտե ոչ սակաւ
խիսա է, այլ եապէս պաշտպանողական կերպարանք
մի ունենալով և անձնական պատույց դէմ նախայար-
ձակման պատասխան ըլլալով, անոր խստութիւնը մե-
ծապէս կըշափաւորուի։ Բայց և այնպէս կըցաւիմք
՝ ի բոլոր սրտէ որ Խրուսաղէմայ միաբան ութենէն

խորին անշմառ թիւնը և անոր անսպատկառ զրիչը ի-
րաւունք տուին Ազգային ընդունել՝ ու ծոց իւր այն-
ովիսի յօդուածներ , որոց հրատարակութիւնը հակա-
ռակ է իւր բնականաշխար չածանօթ համաստութեանը:

Սակայն այսպիսի լուսաւորեալ ժամանակի մը
մէջ կ'ապրինք որ օրինաց և արդարութեան սկզբանց
առջեւ ինչպէս որ ամենամեծ հարուստը հաւասար է
աղքատին, նոյնպէս և զինաւոր եկեղեցականներն
ևս հաւասար են աշխարհականաց. ուստի ո՞լոր՝ ինչ
կարդէ անձ կուզէ թող ըլլայ, ուղածը անխոչեմա-
րար կըզրուցէ կամ կըզրէ. չուղածը կըլսէ. Հասա-
րակաց այս առածք ահա՞ի դործ կըգրուի վերոյիշ-
եալ պատմոխանով, զոր ողջամիտ հասարակութեան
աչաց առջեւ դնելով, անոր անկողմական արդար
գատաստանին կըյանձնեմք :

ԵԱՅԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՍԻԾ ԵՎ ՍԻՄԵՈՆ

Խրա՞ւ է արդիօք, պարսն Սըմենակ, Եղիսաբետի մէջ
տոքրածուած այն լուրք թէ վեհափառ կաթու զիկոսը՝ Ե-
սայի Պատրիարքին, Այսօն ամսատեսրին միջոցաւ, հետ-
զհետեւ Հասարատուած հայշոյութիւնները տեսնելով,
նարս Քրիստոսի հաւատարիմ աշակերտը մինեւուն ՚ի
վարձատրութիւնն, միգն կախելու պատու ոյ պիտի մի
զրկիր է նմա, ոյուն վերաց ուկեղօծ տառերալ վարա-
գրուած է եղեր հետևեալ խօսրը.

Այս է Վոյրէնի, հայհայիչ Եսայիի :

Պատրիարք Աթոնի կեղան Հայ ազգի :

Եսայի Պատրիարքը Ախօնի Յունիս, Յուլիս և Օգոս-
տոս ամսազիրերով բաւականապէս յայտնեց ողջամիտ
հասարատուած թեանը թէ ինքը ի՞նչ զլոյի և ի՞նչ արժանիաց
անք անձ մըն է . ուստի մենք պէտք չանիսկ նորէն անոր
նկարագրութիւնը ընկելու . զի խր ընթացքը հաւատա-
րիմ ներկայացնցին է իր տրժանեացը . այսու ամե-
նայնիւ անզամ մը ևս նորա Վայրահաշաքեանց պա-
տասարանիւ հարկ կըհամարիմք :

Եսայի Պատրիարքը՝ մեծաւ . Յակոբեան թաղւոր առ զայլն համար զայլ , կըսէ , և կըյաւելու թէ անոր անունը նսեմութիւն պիտի տոյ Նուսար փաշային անուան վեմութեանը : Այս խօսքը եթէ Պատրիարքը կարենար վսե . Նուսար փաշային բերնէն լսելով հրատարակել , պիտի խոնարհինք իրեն և ազնիւ պիտոր բավինք . բայց քանի որ յիշեալ փաշան իւր արժանաւոր փոխունորդը ամենայն սիրալիք յորդանօք կըզատուէ և ընդգչիմ անոր չարանախանձ հակառակորդացը , օրցատորէ ևս տառւել մոնեմութիւն կըցոյնէ նմա , ըսկել է որ Եսայի պատրիարքին և անոր նմաններուն խալթ ընել կիցնայ : Բայց զարմանալին այն տեղն է որ , այսչափ երեկի վաճառականներ և եղիստական իշխանութեան բարձրաստիճան բազմութիւն պաշտօնատարները չեն կըցեր Թագուոր աղջոյին ինչ անձ ըլլալը հասկնալ , նմանապէս Թուրքից առաջին տիրումաթներին մին' վսե . Նուսար փաշան կըսեմ , քառորդ զարէ 'ի վեր իւր փոխանորդին հաւատարմութիւնը ու արժանիքը չէ կրցեր ճանաչել , և Պայսէրիի Թալաս գիւղին 'ի տողըսամաճիութենէ 'ի դրանուպանութիւն մանալ , 'ի գոնապանութենէ 'ի փոթօկրաֆմիութիւն անցնող և 'ի փոթօկրաֆմիութենէ ամենազբաղգարար 'ի պատրիարքութիւն կոչուող Եսային կրցեր է ճանաչել զթագւոր աղջան : Փա՛ռք ուրեմն իրեն , և մե՛քք Հայոց աղջին՝ որ չզիտեր թէ երկրորդ Եսայի մարգարէ մի ունի 'ի ծոց իւր :

Բայց ևթե Եսայի պատրիարքին զրուցածին առէ՞ն
Թագւոր աղան պիզծ, լիրք և գողէր, ինչ երեսով ուզ-
դակի յԱշէքսանզրիս Ն. մեծ ապատութեան տունը
ինքնահրաւեր իջաւ ու բնին ալ ալջուեցաւ : Ինչո՞ւ
համոր նոյն տունը օքերով մնաց, կերաւ, խմեց և քանի
մը անդամ ստրի վրայ եղելով՝ անոր կենդանութեանը
դիմի խմել տունչորիեց, և այսօր ասկերախտութեամբ
կը թշնամնէ և անասուն կանուանէ վնաս : Բայց Եսայի
պատրիարքը՝ որ երեկ իւր նամակները օրհեալ զւաւակս,
հարազար որդիս ըսկելով կու զգէր Թագւոր աղային և
այսօր անասուն կանուանէ դնաս, չչօ մի որ ինքը կը լոյց
ձմարիս անասունը՝ իւր այս օրինակ ընթացքով և խօս-
քածու որ բոյորովին գուրկ են սկրյունքի :

Եթէ Եսայի պատրիարքին զրուցածին պէս Թաղւոր
աղան լիբր էր և աւագակաց պատրաղլում և նորա գոլու.
Թիւնը հոչակ տուած էր Աղեքսանդրիոյ մէջ, ինչո՞ւ հա-
մար Եսային այս քողաքը գտնուած ժամանակ կաղա-
շէր զնա որ Թմէքիթաթէի—Պէյին (մինխօթը տը լս սէ-
րէ, մոնի) առջն բարեխօս ըլլաց զինքը բարձրա . Խլափիլին
նիրկացացնելու համար . ի՞նչ պատճառաւ կըսեմք այս
աղանդքը կընէր, չըլլաց թէ ինքն ալ հոչակաւոր Մա-

չնորհները վաստավորութիւն կուղիք և երթիք անոր քովին զատութիւն չեր ուղիք և նոյն աղյօմին չքիղ կառքը հեծնելով իւր այցելաթիւնները վաստաւորապէս կընէր : Բայց մեծա Թագւոր աղան՝ Եսայիին վարդապետութեան օրէն լու հասկացած ըլլալով անոր անտաշ անձ մի լինելը , մ.ծամենաց զուոը չգացած կըսովիրեցնէր անոր թէ ինչպէս պէտք է շարժիւ և ինչ յարգանօր պէտք է խօսիլ բարձրա . Խըլտիլին և անոր պաշտօնէից հետ . սա կայն իւր աղդամիրական ջանքը դժբաղդարար անօդուտ եղան՝ զնա քիչ մը կրթելու համար . հետեւարար Եսայի պատրիարքը վերջերս քանի մը անդամ խնդրելով ներկայանալ Փոխարքային և իւր խնդրը մերժուելէ ետե , հուսկ ուրեմն իւր հրաժարական ողջոյնը տալու համար Խըլտիլին նիրկայացած ժամանակին անդամ , որ հաղիւթէ հինգ րոսիկ տեսեց , երկու օրինաւոր խօսք ընել չկըրանլուն , մինչզեռ ինքն զեռ նատած էր , Նորին Բարձրաթիւնը ոստի ելելով՝ աղօթքնիդ վրայիս անպակաս ըրեք ըստու ու զատուեցաւ : Կրնամք հաստատել թէ ամեն անդամ որ՝ առանց իւր անսատակ տնուանած Թագաւորի ընկերակցութեան զիւանները կերթար , ցաւելով կըսեմք թէ զուրաը զավաղներուն քովը ժամեւրով՝ ՚ի զուր կըսագտուիր ներս մանելու համար : Եւ վերջերը վսեմն . նիրքին գործոց պաշտօնէին զավաղներին շատերը իրեն ծանօթ եղելով , անոր ասոր կը հարցնէին թէ՝ ինչ հրաշեւք է որ՝ երբեմն իրենց զբացի աստղադապործ (ասղրամաճ) Եսային , այսոր էրմէնի բաթրիի եղեր է :

Առաջ չեմքը ուզերը ըստել թէ Եզիլալուսի իշխանութիւնը չը չպատռեր զՀայ կղերը, քա՛ւ լիցի. քանդի ամհն մարդ զիտէ, թէ բաց ՚ի Եսայիէն, ո՞րչափ մեծ յարդանօք և պատռով ընդունուեցան միւս ամեն Հայ հոգեւոր հովիննեցը, այսինքն Զալալեանց Արգիս սրբազնը, աէր Մկրտիչ, աէր Ներսէս և հանգուցեալ Խղնատէս և պիտիսպանները, նմանաւոլէս արյանայիշաստակ Շահնաշարեան վարդապետը, և մանաւանդ մեր ոյժմիան խոհեմափոյլ առաջնորդ Մեօրումիր եպիսկոպոսը: Բայց Եպատրիարքին նկատմամի՞ զինի առաջին անդամ՝ տեսողացոթեան, ամեննեին այնայիս չեղաւ. քանդի առուու կործքը պատռահնացաններով վարդարիալ զնա զիւանը հանգեստով վաշան, կեսորէն ետե զրուալայրերը կըտեսնելը զՀայոց սրատրիարքը՝ զրատելալ ֆոթուրափ քաշելու հանգերը իրեններովը: Հետաքրքրութեանն մի անոր քով սիմի զննէ զաւատկերը Շու պրոցի, Բլաս Մէհմէտ Ալի կոչուած հրատարակին, Մուհամբէր մ-Ալիէյի սրտափիքին Ուսմի զիւղին և որիչ տեղուանց: Երբոր Եսայի Փօթու կրտի քուշելով զրանը կելլը ու կառքով փողոցներէն կոնցելը, առեն մարդ կըտեսնելը որ անոր ետենէն կըտանենին իրը թէ իւր սրատրիարքական բարձր աստիճանին սրատռանչաններն եղած ըլլացին, փայտեայ աննողը (մէրտիկն) մի, փոթուկրտիփի սնուուկ մի, զաւագանակիր երկայն փայտ մի, մէկ չատ հւեթեր եացն: Օտար տղիկ զայս ամենայն տեսնելով՝ զորմացմանիր իրարու կըհարցնեին թէ այս ի՞նչ տեսակ արտարոյ կորդի սրատրիարք մընէ, որ օր մի ՚ի փառս և օր մի ՚ի խաղը կըզբանուի. քանդի Թաղւոր աղացին չնորհիւը՝ Ս. Երտաս զէմաց սրատրիարքը ՚ի սկզբան թէ՛ Հայոց ազգին և թէ իշխանութեան կալմանէ այնպիսի մեծ վատաւորութիւնը ա պատռուի ընդունուեցաւ, որ այս ընկունելու թիւնը

քաղաքին մէջ խօսեակց ոթեան նիւթ մը հղած էր :

Մէնք զայս ամենայն մանրամասնաբար պատմելով՝
նապատակնիս Ե . Պատրիարքը խօյտառակելչէ . քանզի
զիսեմք որ սկսոք չունի . բայց միայն հասկցնել կու զիմք ,
թէ որշափ մեծ է Թագուր աղային երկայնամիա համար
բերու թիւնք՝ որ այս ամեն կարի որ պատասխանները

Երաւաղինաց միտրանութեան այժմեան վայրահաչչան ները՝ իրենց եսլիկոպալոսներէն սկսեալ, բացառութեամբ մէկ երկու անձանց, երրոր յԱղքամդրիա գտնուելով մեծա. Թագւոր աղային տունը կուգան և անոր կըներկայացնան, բէշ բէշի վրաց բերելով հազարումէկ յորդան. քով աթուին վրայ կէս նստած ինչ սկսուի և ինչ քայլափառութիւն ընելին չեն գիտեր. նոյն խոկ Եսոյի պատրիարքին բերնէն լսած եմք որ կըսէր, «ո՞ւր էր թէ Թագւոր աղա մըն ալ ես ունենայի վանդին մէջ»: Բայց այժմ, գուցէ վանքին պարիստնեռն ապաւինելով, հեռուէն վայրահաչչան կըհամարձակին Այօնի միջոցաւ:

Թագւոր աղան գող է, կըսէն այս վայրահաչչանները բարի, բայց որո՞ւ ապահնքը դողցեր է, թող զուցնեն միթէ 23 տարուան մէջ այսչսոփ գողցուաղներէն մէկն արևինք չէ ըրեր իւր իրաւունքը սրահան չել դատ բանալով անոր զիմ: Թող անուն մի տան և ըսեն մեզ, թէ ահա այսինչ անձը ձեռք բերաւ իրմէ յափշտակուածները: Օգոստոսան մասսան է եւեւ եւեւ առաջ

զո՞վ սպ սններ է , թո՛ղ զրուցեն մեզ , որպէսզի և մեք
համազուելով խորշվածք անորմէ : Նա մարդ կաքսորդ է և
զեր . արդ թո՛ղ ցուցնեն մեզ թէ զ՞ի աքսորեր է : Թաղը
տոր աղան բան սովորեցնող վարժապեանները կը վալնոտէ
եղեր . ո՞վ են արդեօք այդ վուշնառողները . ասոնցմէ
գո՞նէ մէկուն անունը թող զրուցեն մեզ . նա այրի կնկան
ազգին ընդունած ամսականը կտրեր է եղեր , իւր զա-
ւակը ազգային դպրոցին հանելուն համար . արդ ո՞վ է
այդ այրի կինը , ի՞նչ է տղուն անունը , ՚ի սէր Աստուծոյ
թող զրուցեն և ապացուցանեն մեզ . բայց եթէ չեն կըր-
նար . ըսել թէ այս ամեն զրուցանին անսամօթ զրադար-
տութիւններ են , որոց համար պատաստան պիտի տան
առաջի Աստուծոյ և մարդկան :

Թագւոր ազան ի՞նչպէս կրնար ազգէն վճարուած ո՛ւ
և է ամական մի գաղթեցնել, քանի որ ազգային հաշխա-
ներուն միջ զոր յանձնած է աղդին, ամենելին ծախօք մի-
չէ նշանակուած վասն ողորմութեան աղքատաց, սոյց գ-
է թէ տարին երեք անգամ առատ ողորմութիւն կըբաժ-
նուի տեղոյս աղքատաց, բայց այս ողորմութիւնը ազ-
գին սնտուեկէն շըլլալով, վսե ։ Կուպար վաշոցին քսակին
է, իսկ աղդին կովմանէ աղքատաց եղած ծախօքը՝ հրան-
դաց և չքաւոր ճամփորդներու համար է և այս վերջին
ներուն նաւողեան ալ կես զինավ կըմիալուէր Թագւոր
աղայի բարեկխօսութեամբը, որ ամեն շողենաւոց զոր-
ծալալաց հետ բարեկամութիւն ունի :

Սրբան կը համարիմք յառաջ բերել նաև յիշեալ ազային անցիալ տարի առ եզիստական իշխանութիւնն ըրած բա եխօսութեան աղջօդուա հետեւոթիւնն . ու բոլ Սուէիչի պարանոցին աշխատութիւններէն հետզիւ տէ վերադարցու հազարի շափ մշեցի և վանցի զործաւ որդներն իրենց երկիրը ձրիարար զրկուեցան . որտե՛ք իթէ մարդ գլուխ երկերկու ոտիի նաւողչեաց և ուրիշ ծախք վճռուին , 2000 լիուտ պիտի Ընէր : Մենք չեմք ըսերթէ Թաղւոր տղան այս զումորը իւր քսակէն կամ աղջին սնտուկին պիտի հասուցաններ , բայց և ոյնպես ազգաւ սիրաբար մատուցուած բարոյական կարենոր ծառայութիւնն մընէ . որ այն խեղճ զործաւորաց համար միծ նպաստ կը համարուի :

Բայց զիցու ք թէ, իրաւ է որ Թագւոր տղան իւր քսա-
կին տուած այսպիսի ամենական ողըրմանթիւն մի գաղ-
բեցուցած է . Կըհարցնեմք ո՞վ կրնաց խառնուիլ նորա-
ծոցի քրամին . միթէ այս այս բանին մի չ ալ աղաստ պիտի
չըլլոյց մարդս : Երուառղջիմայ մի աքանոնթիւնը թող
նախ զմբապատի հասուցման համար խնդզ ուխտաւո-
րաց հասուցած վասոր նոյնի և չսփառողէ . ապա թէ ոչ ,
մենք ալ տէր Ավմէնին պէս պիտի ըսենք թէ՝ Քիւրտիո-
սանի բռնաւորները խողթ ըբեր են Ս . Յակոբաց միա-
րանութեան անդամանց քով :

Սիօն ամսատետրին ըստածին նոյզելով՝ մեծա . Յակոբ-
եան Թաղւոր աղան՝ իսր գերապեսն զօրութեամբը , ու-
մենան վերոց կըտիրէ և իրեն հակառակողները յախոր
կըդրէն եւ զեր : Ասմիք խենդի խօսք են . ինչու որ այս
օրուան օրս տերութեան զլխուոր պաշտօ՞այ մի անդամ
դիւրաւ չկրնար յարսոր գրեկել զար : Բայց եթէ Սիօնին
ըստածը կրաւ ըլլար , միթէ վորձը Աստուածատոր վար-
դապետին վրայ սիրով չուսնուէ՞ր . քա՞զի ՀՅ տարուան
միջոցին մէջ տառաջնին անդամը ըլլալով նա զատ բացաւ
Փաղուոր աղասիին գէմ . և թէ կախ անիքաւ ու զրագալսիչ
ըլլուշը շուտով իմացուելով վանառեցաւ հիւսպատուարան-
էն , բայց և այնպէս ինչո՞ւ չափորեց դյիշեալ վաղդա-
պետը որ իսր յայսնի հակառակորդն է . ուրեմն ի չա-
ռասորտութենէ զրգուեալ կըզրպարտեն զՓագուոր աղան ,
որ իսր հենայցը մէջ մէկումը գէշութիւն չէ ըրեր և զդի-
տիր ընհել : Բայց եթէ ըսեն որ ավեց աբարել զնա և
զիյթաւ , զարձեալ կըդրպարտեն լսելով թէ իսր գերա-
պոյն զօրութեամբը՝ մեծին ու փորբին , հարուատին ու-
ադքասին կըտիրանաց ու իրեն հակառակողներուն աք-
որ կըտառանայ . ինչպէս նոյնը ըստած էր և Աստուածա-
ռուր վարդապետը իսր նամակին մէջ :

Բայց վերջապէս և թէ Թագւոր աղջան ոյս աստիճանի
ար անձ մըն է, ինչո՞ւ համար Եսայի պատրիարքը Ա-
նէքսանդրիային մեկնելու ժամանակը շողենաւուն մէջ
որկից անոր ճակատէն համբու բելով ըստ զերմեռանդ
դրտիւ, «Թագւոր աղջան բարեսիրա անձ մի ըլ-
պոդ չի կտեր»: Ուրեմն յիշեալ Պատրիարքը Յուղայի
երը կըխաղաց և մատնելու համար կըհամբուրէ զնա .
առ տարբերաթեամբ միայն՝ որ Յուղայ իւր վարդապէ-
ռը մատնեց և տոփիս վարդապէտ մըն է որ իւր հոգեւոր
որդին կրմատնէ :

Բայց մենք կտրծեմք թէ Երսուաշը մայ միարանու և ան գլխաւորները իրենց աղդամվաս ձեռնարկութիւնը Եղք Եղիքատոսի մէջ յառաջ տանելու չար նպատակաւ Յակոսեան հորսան կունքու մաքաւ ։

կութեան այնպէս հաւտացնել աշխատելով թէ նոքա
աղդին և Վարչութեան կամացը կը հակառակին, որպէս
զի այս հնարքով կ : Պօլսոյ աղքամին Վարչութիւնը
գրգուեն ընդէմ մէծա . Յակոբեան եղբարց, և անոնց
մէ վրէժ տռնուի ի նպաստ աղդամլասն նպատակին յիշ-
եալ միաբանութեան : Երուարդէմայ վանուց միաբանից
սմանց այս ձախորդ ձարպիկութիւնը, որ կ . Պօլսոյ նա-
խարգ Պատրիարք ամենա . Պօլսոս սրբազնին օրովր
յաջողեցաւ, չեմք կարծեր թէ կը յաջողի այժմեան
Պատրիարք ամենա . սրբազնն Հայրէկին օրովր . որուն
հուսատես խոհեմութիւնը զիտէ աղքամին ապագայ ծանր
խոռոշութեանց առաջքը առնելու :

Սիօն ամսատեսրը յառաջ կըթերէ նուե ազգային ժուզ զովոց մը ներկայացման խնդիր մը , որ սկզբէն մինչեւ ցիւրջը մի է ստութեամբ և ղրաբարտութեամբ , մանաւանդ այն ըստածը թէ քանի մը անձնիք՝ ժողովոյն բացուելն երկու ժամ ետքը հրաւիրուեր են , այսինքն թէ ժողովը՝ ըստ Փրանկաց ժամը եին պիտի բացուի եղեր , և նոքա ժամը Եին երթալու հրաւիրուեր են : Արդ Աղջկաննդրից ազգային Վարչութիւնը կարող է ապացուցանել Երուսաղէմայ միաբանութեանը որ՝ չ' թէ Զժամ ետքը հրաւիրուեր են յիշեալ քանի մը անձնիքը , այլ որ մի յառաջ կանչուած ըլլալուն համար՝ աղդաբարութեան տեսրակին մէջ իրենք խոկ ստորագրած են : Ուստի կըցաւիմք մեծապէս Եսայի պատրիարքին Խոելքին մըրայ , որ ինքն առանց հասկնալու , գործիք եղած է քանի մը շարամիտ հակառակորդաց և Սիօնի միջոցաւ ամեն բան ապիհովիել հրատարակել կուտայ : Բայց եթէ իրմէ պահանջուի որ ըստածներն և գրել տուածներն ապացու-

Յայս լուսական պատմահան պիտի տայ : Անշուշտ պիտի ըսէ թէ՝ ևս ի՞նչ դիտնամ՝ այնոից լսեցի և այնոից զրել տուի : Բայց յայնմաս մենք ևս իրաւունք կունենամք ։ Եսայի պատրիարքին նկատմանք մեր ամեն լաւածները հրապարակաւ հարցնել իրեն և ըստի թէ արգեօք ստո՞յդ է, որ ինքը յԱնդղիս ուղեւորուած ժամանակը, այս տեղի ողջայնոցմէ ժողոված զրամը անպատիւ կերպիւ վատ- նելուն համար երկիցս խրատուեր և յանդիմանուեր է հանգուցեալ Շահնաղորեանց կարասկու վարդապետէն, որ վերջապէս պարտաւորուեր է ձամբոց գնել զինքը իւր հուանդրտթեանը պատճառաւ . . . :

Մենք այս լաւածնի՞ս ընդարձակ պարագայիւք պատ- ելով, չեմք ուզեր իրեւ առոցք՝ Եսայիին երեսը զար- ել. քանդիինքն ալ կորտը է մեզմէ պատիւ պահանջել և խնդրել որ լաւածնիս փաստիւք հաստատեմք. քանզի զի ըսէ թէ որտեցմէ ժողովածու ստակները անպատիւ մրգիւ վատնեցի, ի՞նչ ըրի, որո՞նց հետ կերաց ինձ որուած զրամական օգնութիւնը ևայն :

Պարձեալ եթէ Խասյի պատրիարքը՝ Ոհօնի մնջուա-

բարձաւալ մի է Յայր պատրիարքը Սիօնի միջոցաւ
և արդասաւան կանաւանէ զմեծաւ . Յակոբեան Թագւոր
ովան տառանց ցուցնելու դո՞վ սպաննած ըլլալը ; մենք ալ
բաւունք ունիմք լատենիս անունովը հարցնել լրեն ,
ցովնիքն թէ ստորյդ է արդեօք որ Երուաղչմայ միաբան
արքէն վարդապետին մահուան պատճառ Եսային եղած
• քանդի կը լսեմք թէ նոյն վարդապետին Եղիսաբետով
և ջիւանդութեան ժամանակը՝ Թագւոր աղային ըրած
արեխոսութիւնը չկրնալով կակլացնել Եսայի պատ-
հարքին քարացեալ սիրտը՝ անոր ները լամառութիւնը
տանալու հոմար , իսկ զնը պարտաւորուեր է մինչեւ ան-
ամ՝ իւր անկողինը ծափել . և վերջուակէս Թագւոր ա-
ն իւր կողմէն թժիշկ յուղարկելով դարմաննել տուեր է
աս : Բայց յայսամանէ անոր ճանապարհին ծախսքը վճա-
ր և Պէրութ զրկեր է զյիշեալ զժրաղդ վարդապետը ,
և Պօլոյ նախորդ Պատրիարք Պօլոյ սրբաւանին
անձնաբարտթեամբը եկած էր յԱղեքսանդրիա :

Նմանապէս հարկ կը համարիմք յետագայ լածներնիս
ապարակաւ հարցնել, ճշմարիտը իմանալու համար։
Սառյցէ և արգեօք որ Եսայի պատրիարքը՝ հանդուց-
ալ Յափաննէս Ա. պատրիարքին թողոված 8000 մի

ապատաստ դրամը ըստ քմաց ուտելէ և ոշնչացնելէ
տե՛, իւր պատրիարքութեան սկիզբէն՝ մինչև ցայսօր,
առ աստիսան իսկ միաբանից, գանձը 22,000 լիռա
սկզբաւոր պարտուց ներքեւ դրեր է :

Սատոյդ է որ Խորէն Նար-Պէյ սրբազնը հրապա-
սկաւ զրուցած ըլլայ՝ թէ Եսայի պատրիարքը կամ
բասպիղծ է կամ նենգաւոր ՚ի նախատինս ազգին :

Առոյդ է ըստածնին որ Եսայի պատրիարքը աստինի

Սամայիք և ըստուրու որ Գայլի պատրիարքը յայտեի
պարտիչ և ստախօս մըն է , ինչու որ այնինչ Թագւոր
զան իւր աղջային հոգտարձութեան միջոցին 8—կ
նդամ իւր հաշիւները աղջին տաէ և իւր պաշտօնէն

օնի Օգոստոսի ամսատետրովը կըսէ թէ Թապւոր աղան
հաշիւ տուած չունի . մինչդեռ ամեն մարդ գիտէ թէ
յիշեալ հաշիւները աղջին ներկայացնելէ ետև՝ անորմէ
վաւերացուց նոյն հաշուետումարները . զորս ուղղողը
տեսաւ և գերած . Միրափէ, Ներսէս, Իղնատիռս և Ի
սահակ եպիսկոպոսները յատկապէս աչքէ անցուցին :
Այլու միթէ նոյն իսկ Եսայի պատրիարքը չաեսա՞ւ նոյն
հաշիւները և բռնուած տումարներուն կարգադրութեա-
նէն յանշափս գոհ ըլլալով չառաջարկից որ վանքին հա-
մար ևս նոյն տումարներէն ծախու առնուի . որոնք յիշ-
եալ աղյային միջոցաւ զնոյ առնուելով յանձնուեցան ի-
րեն : Բայց յայտմանէ միթէ Զալալիանց որրազանը՝ յԵ-
ղիպտոս եկած ժամանակը, նոյնիսկ աղդային երեմուա-
կան ծախուց պատճէնը մանդամսնաբար չառա՞ւ : Այդ
թէպէտե Թագւոր աղան՝իրու փոխ—հոգաբարձու, ազ-
գային իւր հաշիւները միայն վսեմաւ . Նուպար փաշային
տալ պարտաւոր էր որուն ստացոնը կըկատարէր փո-
խանորդութեամբ, բայց և այնովէս այս ամեն դիշումնե-
րը յօժարանութեամբ ըլլաւ, որպէսովի ՚ի պահանջել
հարկին վայրահաւէ բերանները զիւրաւ կարկեցնէ :

Սասոյդէ արդեօք թէ Եսայի պատրիարքը յԵղիպտոս
եկած ժամանակը՝ աղջին երեւելիներէն բազում յարդա-
նօք ընկունուելէ ետև, երբ ոտտիկանութեան վենմա .
տեսուչն իշխանութեան կոլմանէ ՚ի տուն Թագւոր ա-
լային գացերէ կ պատրիարքին գալուստը լնորհաւորելու
՚ի պատիւ ազգին, Եսային փոխանակ շնորհակալութեան
քանի մը օրինաւոր խօսք ուղղելու առ Կորին Վասեմու-
թիւնն, Վերջին տամարդութեամբ չորսալը քակենալ ըլլ
(փիրէ) փնտուել սկսեր է ոստիկանութեան տիւնէն առ Թէ-

իրաւունք է թէ Եսայի պատրիքաբերին ընկերակից գտնուող Աստուածատուր վարդապետով՝ Թագւոր աղային տունը անոր անկողնոյ սենեակը իմքնահրաւելը մտնելով բազմոցին վերայ ոտից ամաններով փրուեր պառկեր է . որով մետաքսեայ աղնիւ կերպասները աղտոտած ըլլալուն Թագւոր ռազմին սիրտը նեղացեր է : Վերջապէս սյա ամարդի հիւրերուն այսօրինակ և ուրիշ ասոր նման անկիրթ վարժունքին չկրնալով համբերել, քանի մը օրէ ետև յիշեալ աղան աղաչեր է զղմանս յազդային երևելի եաց որպէսսկի իրը թէ իրենց կողմանէ համոզեն զՊատրիարքը որ իրեններովն հանդերձ յԱռաջնորդարանն քաշուի . ուրտեղ Աստուածատուրին անկողնոյն տակէն պուքալ մի օդի գտնուիլը լսուեցաւ : Այս այն Աստուածատուրն է , որ միաբանից մէջն իրեւ ամհնէն արժանաւորը՝ Եսային հետը բերած էր և միաբ ունէր Եղիսաբոսի սուաջնորդութիւնը անոր յանձնել :

Իրաւ է արդեօք որ Եսայի պատրիարքը 60 Վրանքի
որդողոթիւն ունեցող Փոթուրաֆի մնառուկ մի հետը
երած է եղեր՝ բարձրա . Խըալըվն ընծայելու համար,
այս Թագւոր ազան զայս լիելով, փութայեր է արդիկիւշը
այս անպատճէ ընծան , Հայոց պատրիարքի անուան
ուսասութիւն մի շըլլալու համար :

Խրա՞ւ է որ Պահպակի եկեղեցւոյն բակը՝ Ախմէօն եպիս-

սովոր և Աստուածատուր վարդապետը խօսքով կորիւ
Ծ բանուելնուն՝ այնտեղ գտնուող պատուաւոր աղջային
Ծ մէ ջիրնին մոներ և օրէնքեալ մօրուքնին իրարու ձեռքէ
Պատուր է ըսելով՝ եթէ դուք եկեղեցականքդ այդպէս
Ը վարսիք, մենք աշխարհականքս ի՞նչ պիտի ընենք :
Պրա՞ւ է թէ Եսայի պատրիարքը Գահիրէ եղած ժաման
ակը ստրբ եկեղեցւոյն բեմն պօրում մատ Թէ՛ր լուսու

ար ըսկելով սպառնալիքաց շանիթեր կարձակէ եղիր ժողովրդեան, ու անհամ քարոզներով ամեն կիրակի զըլացաւութիւն սպատճառելուն համար, աղջային ընդհաւուր նողովով նախապէս որոշում ըլլանէ ետև, Պարութեան կողմանէ պատգամաւորութիւն մի գայեր և նորիր է Եսայի պատրիարքին որ իւր քարոզները գաղեցընէ. և այս տնօրենութեանը պարտաւորւեր է հնաւանդիլ։ Կըսեն թէ այս եղելութիւնը արձանագրուած է ահիբէի աղջային տումարոց մէջ. որ տեսնել ուղովերուն համար բաց է :

Վերջապէս իրա՞՞ւ է արդեօք որ Եսայի պատրիարքը
արող տուած ժամանակը խարեր կ զգողովուրդը՝ թէ
նքն վսեմա . Նուպար փաշային հրաւիրանոգը յԵղիպ-
ոս եկեր է . և այս խօսքը Նորին Վանութեան ականջը
սանելուն , հանգուցեալ վսեմա . Աղաթօն էֆէնտիին և
ուսպար փաշային կողմանն է մէյմէյ յանդիմանական նա-
ոկ եկեր է իրեն՝ իւր ստախօսութեանը համար : Կըսէն
և այս նամակներուն պատճեններն այստեղ կըդանուին .
եթէ Եսայի պատրիարքը չիշեր այս դեպքը ու թոյլ
ւսայ մեղ , կրնամք հրատարակել նոյն պատճենները :
Արդ՝ այս ամեն լսածներնիս ստոյգ են թէ ոչ , կա-
զմէնք Երուսաղեմաց պատրիառին ու աստականք մ

Յիշեալ ամսատետրը կըոէ թէ՛ Անոնց (Յակոբեանց) միտքը երկրորդ կատակը աներևոյթ ընելով՝ անոր մէջ նշանակուած հանդուցեալ Գալատեան Կարապետի վրայ մէկ միլիոն պահանջքը կորսնցունել է, որոյ մէկ մասը Խզմիրի հիւանդանոցին և ժառանգործացը կտակուած է: Բայց զարմանքը այստեղէ որ, եթէ տիկին Բարիկը այս պիսի մեծ պահանջք մի ունէր, ինչո՞ւ վանցի Կարատիե, տին կենդանութեանը չէ պահանջիր և ինչո՞ւ վանցիին մեռնելին ետքը՝ որ այժմ եօթք տարի անցած է, ինքը չէ խնդրեր, ու այժմ որ երկուքնին ալ մեռած են, կտակաւ ուրիշ կըթողու։ Ի՞նչ մեծ առատուածեանութիւն։ Եթէ Խզմիրցի Հայոց խելքը Երրուստղէմայ միտքանութեան անդամնց ոմանց խելքին նմանել, այսէ կտակեալ գումարին հաւատ պիտի ընծայէին. բայց մենք խզմիրցոց կողմանէ միաբանութեանը կըթողումք զայն, այն սլայմանաւ որ ՚ի փոխարէն նոյն մեծ զումարին՝ 4000 զուրուց միայն նուիրեն Խզմիրի աղդացին հիւանդանոցին, և դատու վրանին առնելով՝ մնացեալը իրենք շահին։

Ասայի Պատրիարքը կամ Երուսաղեմաց միաբանութիւնը Յակոբեան Թագւոր աղային գէմ իւր տնեցած հակառակութիւնը խիստ վատաքար կը յայտնէ . քանզի մինչեւ նոյնիսկ Աստուածատուր վարդապետը և երկրորդ կատակին կտակակատար տէր Պատապարեան Յակոբ աղան՝ Սյօնի Ծղոսաս ամաստեարով հանգույեալ Բարիք տիկնոջ թէրքէն մաս մի ինչքը կնքեալ և արձանագրեալ Վաւու Փեան Գէորգ աղային պահպանութեան Նը յանձնուած Ալլալը կը նուատալանին , Սյօն անհամօթաբար դարձեալ նոյն թուոյն մէջ կըսէ թէ Քուրու Տանրագին ինչքը Թագւորին տունը գային։ Ըսել է թէ ինքն իւր թերնովը կը յայտնէ անալատիկառ զրաբարուիչ ըլլալը :

Գանեք այժմ՝ Մեսորովի եպիսկոպոսին նկատմամբ Սիօն Ախն ցնորդներուն . «Հէ՞ք գիտեր կըսէ , որ Մեսորովի եպիսկոպոս արդէն Եղիպատոսէն շատ աւելի բազմուհայ քաղաքի մը Առաջնորդն էր և հիմնակ Յակոբեաններուն դերին է : Խրատ է որ Երուսաղէմայ միաբանութիւնը գեռ չէ սովորել թէ այս աշխարհի մէջ մարդու աղաւու է իւր անձին նկատմամբ , բաց ՚ի Միլթար վարդապետին . . . և թէ Մեսորովի սրբազնութիւնափառ իւր աղաւու կամոքը եկած է , անանկ աւ աղաւու իւր ուղած ժամանակի պատուավել երթալու . սակայն առ հատորը մեր խիստ ծիծաղաշարժ երկեցաւ . այսինքն՝ Սիօն կըսէ , «Ճիմս աղղային կելլորոնական Վարչութիւնը Պատապիզոնի 40,000 ժողովրդոց ճայնիքն լիք և զլիկէ հնու այդ եպիսկոպոսը գոր կուգին»: Մասիս կըսէ , «Տրասկիպոնցիք աւ Մեսորովին գտգոհ ըլլալով բարեկատեհ ասիթի կըսինտուին անդրմէ աղաւուելու . ուստի և լրեցին անոր յԵղիպատու երթաղուն»: Կ . Պօլսոց Պատրիարքը կըսէ , «Փութահոս Պօլսա եկու»: Խակ եղիպատոսայգ կըսեն , «Մենք մեր միեւնի Առաջնորդը չեմք թողու որ երթայ»: Արդ Մեսորովի եպիսկոպոսը ինչ ընէ , որո՞ւն խօսրին մտիկ ընէ , Հայրիկին , Մասիսին , Սիօնին , թէ ժողովրդան որ ամենն մեծն է :

Բայց թէ ինչո՞ւ բաղմահայ ժողովարդ մի թողլով, և —
500 տնտեսք քաղաքի մը Առաջնորդ ըլլալ կուլէ եղեր :
Այսոր ՚ի պատասխանի կըսնմք թէ, քանի որ ինքը գոհէ
այս փոքրաթիւ ժողովրդէն քան Պոնտոսի բաղմահայ
վիճակէն, իրենց ի՞նչ հոգն է որ իրար կանցնին այս բա-
նին համար : Դատ չանցած պիտի տեսնեմք անշուշտ որ
զշայրիկն ալ իթէ իր ըսածին նման ՚ի խաչ հան դդար ը-
սելով, չընտեսն իւր պատրիարքական աթոռն, ինքն
պիտի պարտաւորի իւր հրաժարականը տալու : Այն
ժամանակ՝ այսօր իւր հրամանաց ներքեւ զտնուուզը՝ զու-
ցէ յայնժամ իւր մեծն ըլլայ և հարցնէ իրեն, «Հայրիկի՝
գուն որ Թուորքիսց զրեթէ երեք միլլուն ժողովրդեան հա-
գեոր հովիս էիր (թէն միտյն Կ. Պօլայ Հայ ժողովրդէն
ընտրեալ) և տաք տեղին հրամաններ արձակելու ուլու-
րած, ինչո՞ւ համար նոյն բարձր աթոռը թուզուլ՝ այսօր
փարքաթիւ ժողովրդեան մի Առաջնորդ ըլլալ սրբացիքի՞ն :
Այս հարցմանը՝ Հայրիկը յայնժամ ի՞նչ պատասխան որ
պիտի տայ, թո՞ւ նոյն պատասխանը այժմ ընդունած
րիւալ մեր սրբագան Առաջնորդէն :

Սիօն ամսագիրը մինչեւ ցարդ, ընդում իւր ծանուց ման, հաւայնել կուզէ հասարակութեան թէ Մեսրոպ եղիկոսուը աղջային կամօք Եղիպտոսի առաջնորդ ընարևած և ընդունուած չըլլալավ, տերութիւնը չձանուշէր նորա առաջնորդութիւնը։ Կըտեսնեմք որ Սիօն և իւր համամիտները ամեն բանի մէջ տգէտ են և ամեն նեխն չեն մոտածեր որ եթէ եղիպտոսայք իրենց առաջնորդը ճանչցած չըլլան զգերա . Մեսրոպ եղիկոսուածը իշխանութիւնն ալ հարկաւ զնա Եղիպտոսի առաջնորդ (բաժրիք) պիտի չճանաշէր, և անոր կնիքը յարդելով առաջին գանագան խնդիրներ ափախ չդործարքի ու

բանակցութեան պիտի չմտնէր անոր հետ : Իսկ երբ այս
ամեն բաները 'ի զործ գրուին , ի՞նչպէս չճանչցած կը-
լայ անոր օրինաւոր առաջնորդութիւնը : Ինչո՞ւ համար
իշխանութիւնը Ներսէս և հանդուցեալ Իգնատիոս ե-
պիսկոպոսաց կնքները չուզեց ձանաշել և անոնց Խընդ-
րագիրները ետ զրկեց : —Վասնդի Եղիպատոսի ազգային
Վարչութիւնը 'ի պաշտօնէ իմացուցած չէր իշխանու-
թեանը՝ թէ անոնց առաքելութիւնը կըճանաւաչէ և կըն-
դունի : Եթէ Իգնատիոս հպիսկոպոսը մեռած է , զոհու-
թիւն Աստածոյ Ներսէս Մրրակոնն ողջ է մեր այս ը-
ստծները ստուգելու և հաստատելու համար :

Իսկ Մեսրոպի հայելուսին ընտրութեան ձշտ պարագաները հատեւաներն են . եղիսաբահոյք ասկէ երեք տարի յառաջ գաղտնի քուչարկութեամբ ընտրեցին իւրեաց առաջնորդը : Նորին Արքազնութեան իւր նոր մի ճակար յուղարկուելուն համար՝ Եղիսաբահ ազգային պարագաները առ չութեան կողմանէ չորս անդամ՝ նամակ գրուեցաւ՝ պատրիարքարանն Կ. Պօլսոյ . բայց և ոչ մի պատասխան բնկայան . թէ և ինր իւսա տարեկան մնաւատառա ան-

Ըստավան : Եթէ իուլիոս առաջարկութեան պահանջան առջ տամբ տուրքքը ուզելու համար՝ յիշեալ պատրիարքարանը զանց չըրաւ նաև ակներ գրելու : Այդք եթէ Եղիպատոս Երրուստաղէմայ թեմ եղած բլար , չչ մի որ կօ տարիի լի վեր Երրուստաղէմայ Պատրիարքին պիտի խնդրաւէր յիշեալ տուրքք : Բայց այս ստոցդ է որ Եսային փոքր գումարներ Դի Կ. Պօլիս յուղարկնելու գէջ սովորութիւնը չըստ նի : Բայց շատ տառապղակ անշուշտ քիչն ալ պիտի տայ :

լուսթեանը տարիութէս համբերեկէ ետև, եզիստահայք բազմաթիւ սուրագրութեամբ խնդրացիք մի մատացին բարձրա . Խըտավովն, որպէսզի ապրէն իւր տոշնել շնորհ գտնող և իրենցմէ սիրեցեալ Մեռուովք եպիսկոպոսը՝ որ գաղանի քուէարկութեամբ Եղիպատոսի առաջնորդ ընաւ

րուած էր, բարեհնամի՞ն նոր վիճակ խր բերելատալ: Ն. Բարձրութիւնը խր հաւասարվիմ ժողովրդեան աղերսը նկատողութեան առնելով, մարդասիրաբար վառթացաւ հաղորդել զայն ՚ի կ. Պօլիս բարձրու. Ապի գաջային. յորմէ ազգաբարական նամակ մի յուղարկեցաւ նոյն մայրաբարդին Հայոց պատրիարքաբանին: Ե՛ւ ի պատոի իշխանութեան Բարձրագոյն Դունկն ընդունած պատասխանը մեր աղբային Վարչութեանը պաշտօնամիս հաղորդուելով՝ իմացուեցաւ թէ պատրիարքաբանն ըստած ըլլաց որ՝ «Երուասովնաց միաբանութեան և Եղիսաբահայոց մէջ Կալւածական իննդիր մի լինելով, հարկ է որ ուշացնէ դյուզարկումն Ասրին Արբազնութեան մինչեւ

որ նայն խնդիրը լըցննայ, սպակչողի նորամուր խռովութեանց տեղի չտրուի՞։ Երկար բանախօսութեաններէ ետք կարուածական խնդիրը՝ վոհմա։ Կուպար վարչային ազգասիրական միջամտութեամբը և երկու հոկտակորդ կողմանց հաճութեամբը, լընցաւ, բայց Պօլսոյ պատրիարքանն զարձակալ չուվեց յուղարկել զՄեսորովք և պիտօնաց յԵզիգիստաս ։ Յայնման վերասիրն բացմանթիւ ստորագրութեամբ երկրորդ ազգասիրական միջամտութեամբ առաջացաւ Փոխարքային յիշեցնելով ։ Կորին Բարձրութեան պատ-

բիարքարաննեն արուած առաջին պատասխանը : Այս
երկրորդ ազերքագրին օրինաւոր պահանջումը իշխանու-
թեան կողմանէ Բ. Պրան հազորդուելով և նոյն միջու-
ցին Նուազար փաշան Ե բողոքին վերադարձած լինելով՝
Նորին Վ սեմութեան կողմանէ ևս նամակ մի գրուեցաւ
ի պատրիարքարանն : Հետևադար Մերովիք սրբազնն
թէ՛ աէրոթեան , թէ՛ եզիստահայոց և թէ՛ ոլատրիար-
քարանի հաճութեամբ իրեւ Առաջնորդ յուղարկեցաւ
տա մազ : Արդ՝ այս այսպիս ըլլալով , ի՞նչպէս Այօն ամշ-
սագիրը անոպատկառ զիմօք կը յանդգնի ըսելու թէ Յա-
կորեան Թագւորին է միայն նորա առաջնորդութիւնը
ճանչցորդ , մէկլասնեճին պօզանց շահատ յաւեցնելով :
Վերջացնենք Խոսքերնիս յառաջ բերելով որ Այօն
ամսուղիբը զեղիստահայքս պարսաւելու մոօք , անհիմն
խնդիրներով ամենէ ցած միջօցներու դիմած է կըսէ ,
ո՞յն է այս ազգային օրինաւոր իշխանութիւնը՝ որ ոչ
հաջիւ ունի և ոչ առամար և ոչ ալ կրնոց ծախուց տեղմի
ցոյց տալու : Ցիշեալ ամսատեսարին խմբագիր միաբաննե-

բը սրաբաք պիտի կնեն մեր վրայ ծախոց տեղերը մի
տա մի ցոյց տալ, ուստի թուզ բարեհամին գալ յԵղիսա-
տա և ազգային տումաբները խառնելով աչօք բացօք
տեսնեն իրենց Պատրիարք Հօր դքսամաց, Փօթոլիա-
ֆիայի և անոր ուրիշ բաներու համար եղած ծախըր,
նմանապիս ՍՍտուած առուր վարդապետին առաջին ան-
գամ՝ հսո գալուն, անոր համար գնոյ առնուած օզիլին
արքէքը : Եւ եթէ յիշոցութիւննա չսխալիք, Յակոբեան
մեծա . Թագուր աղան դուշակելոյիշմեան զրոցուած.
ները, Երուսաղէմոյ պատրիարքին ասոն եղած ժամա-
նակը՝ իրեն և խրանոյ բրած օրական ծախոց հոչուե-

ցուցակը՝ գովելի վարդեմութեամի մի, իւր վարդապետ-ներուն բանել առած է . հետևաբար այս օդին արժէից հաշին ալ կամ Մատթէս և կամ Աստուածատուր վարդապետին ձեռազրովը զրաւած պիտի ըլլայ . ըսելէ որ հետաքրքիր անձ մի, եթէ ուղէ, աղգային թղթերուն մէջ կրնայ գանել յիշեալ հաշիւը : Բայց Ախօնին ըստ ծին պիս ևնդապլեմով թէ Եղիպատոփ աղգային Վարչութիւնները ո՞չ հաշիւ անին և ո՞չ տումար՝ բայց Երաւանականայ միարանութիւնը հարկաւ մեծ մեծ տումար՝ ներ պիտի անենայ . որքին կրհարցնենց, ինչո՞ւ համար մինչև ցայսօր հաշիւ չիցուցներ Աղդին, թէ պիտի Եսայի Պատրիարքը և . Պօլոյ աղգային ընդհանուր յուղոյն մէջ հրապարակաւ երգում ըրաւ Ս. Յակովայ վանուց տորեկան ելումոից հաշիւ տալու և այն պայմանաւ մի այն պատրիարքական աստիճանը ընկալաւ : Արդ գարճ ևալ կրհարցնեմք Ախօն անազրին՝ ինչո՞ւ համար Երաւանական մի տոյ մեզ . . . :

* * *

皇清詞林典故

Զմիռնիա , 40 Հոկտեմբերի :

ՄԵՐ ընդհանուր կառավարիչ վես . ՎԵԼ փաշան՝
որ Այսօն գացած էր պաշտօնական զանազան հարեւ-
որ դորձոց կարդաբրութեանը համար , անցեալ շաբ-
թու վերադարձաւ յորւախութիւն սրտի քաղաքիս :

“Ասրին լ սեմութիւնը տեսնել լով զհարկածորութիւնը
կառագնաց Ճանապարհի մը՝ ի մէջ Այտունի, “Ասկի-
լիյի և Տէնիղլիի, փութայցաւ ծանուցանել Բարձրա-
ղայն Դրան, Հրաման խնդրելով որ ձեռք զարնէ
այսպիսի օգտակար Ճանապարհի մը շինութեանը :

— Եւյալնի վիլայէթին սստիկանութեան տեսուչ
վսեմաշուք Խասէն-Պէյը՝ Կ.Պօլսոյ սստիկանութեան
պաշտօնեայ վսեմա . Հիւսէյին փաշայէն հրատիրուած
ըլլալով, անյեալ շաբթու գնայ 'ի մայրաքաղաքն :
— Օդոստափառ Առևլթանը՝ իմանալով թէ Եմ-
րիկայի Միացեալ Խաչանդաց հաստրականութեան
արտաքին զործոց նախորդ պաշտօնեայ միտսր Խելարտ
այցելութեան պիտի երթայ 'ի Կ.Պօլս, հարկաւոր
հրամանները տուեր է որպէսդի իւր աստիճանին ար-
ժանաւոր յարդանօք ընդունուի յիշեալ կենցաղադէտ
երեւ ին անձր :

— Կաղկաթայէն կըդրեն մեղ թէ՝ Երտւսալէմայ
միաբան արժանաւ . ՚Եիրսէս վարդապետը , որ նուիրա-
կութեան սլաշտօնիւ ՚ի Հնդկաստան յուղարկուած է
Ո . Յակոբայ վանուց կողմանէ . ՚Իշեալ մայրաքաղա-
քէն միկներ է ՚ի Մատրաս երթալու , ուսկից ՚ի Պուշ-
պա սլխաթ երթայ և անտի պիտի ուղեռի եղեր յէ-

— Այս վանուց միաբան արժա . Կարապետ վարդապետը անցեալ շաբթուանէ 'ի վեր Խղմիր կըդանուիր կոստանդնուպօլիսէն դալով :

— Յիսունի չափ Եղիպտացի պատանիներ, որոնք
բարձրա . Խըստիվին ծախիւքը Փարիզի մ. ջ իրենց
ուսունակը կըխտարելադորձէին , պատերազմական
ծանր գէպքէրուն պատճառաւ անցեալները վերադար-
ձեր են ՚ի Շահիրէ ըստ անօրէնութեան փոխարքային:

— Ասոյ և Ըղթամարայ կաթուղիկոսութեանց նը-
կատամբ Կ. Պօլսոյ աղդային ընդհանուր ժողովոյն
բանած ապօրինաւոր ընթացքին գէմ բողոքադիր մը
ընկալաք, զոր մերյաջորդ թուովակիահ հրատարակիմք:

— Ըղեքսանդրիայէն կըդրեն մեղ թէ՝ ամսոյս Յին
զիշերը նոյն քալովքի վառօգի շահմարաններէն մէ կը՝
չզիացուիր ինչ գիպուածով, կըակ առնելով ահաղին
որոտում մի աեղի ունեցեր է և զրեթէ ամեն տու-
ներուն ապակինները կոտրաեր են : Խակ մօտաւոր շէն-
քերէն 50ի չափ տուն քանդուեր է ու հարիւրի չափ

անձինք զոհ եղեր են այս սոսկալի դէպիին :

Եշրեքշաբթի երեկոյին Դպիրի թատրոնը բայց
ուեցաւ վիառևս կոչուած նուազերգութեամբ, որաւն
ներկայացումը կատարել ապէս յաջողեցաւ : Բազմա-
թիւ հանդիսատեսները մծապէս զոհ եղան թատրո-
նին Տնօրէն Ախնեօր Բարմէջիանիին ըրած ընարու-
թենէն 'ի մասին նուազերգական խմբին :

— Гյա շաբթու 40-50 կողով աֆիօն վաճառեցաւ
200էն 210 զուրուշի չքին : Առայժմ մեր շուկային
մէջ զանուած պատրաստ աֆիօնը 1100 կողով է :